

DYREKTOR GENERALNY
Służby Więziennej

BDG-070-64/11/582

Warszawa, dnia 5 sierpnia 2011 r.

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika
Praw Obywatelskich

Odpowiadając na pismo z dnia 15 lipca 2011 r., znak RPO-662535-II-704.3/10/JN, w sprawie ograniczania możliwości utrzymywania przez skazanych kontaktów w formie widzeń z osobami niebędącymi członkami ich rodzin lub innymi osobami uprzejmie przedstawiam stanowisko w tej sprawie.

Na podstawie art. 105a § 4 Kodeksu karnego wykonawczego widzenie z osobą niebędącą członkiem rodziny lub inną osobą bliską skazany może otrzymać za zezwoleniem dyrektora zakładu karnego. Dyrektor jednostki podejmując decyzję w tym przedmiocie powinien uwzględnić szereg uwarunkowań. Winny to być nie tylko dane tych osób i informacje na ich temat, ale także powinna być dokonana ocena ewentualnego wpływu wychowawczego na skazanego poprzez kontakt w formie widzenia z tymi osobami. Dokonanie powyższej oceny jest możliwe jedynie w drodze bezpośredniego kontaktu z osobą zainteresowaną uczestnictwem w widzeniu. Dlatego uzasadnionym może być również bezpośredni kontakt osób zainteresowanych uzyskaniem zgody na widzenie ze skazanym w trybie art. 105a § 4 Kkw poprzez rozmowę w tej sprawie z dyrektorem lub wychowawcą. Może się zdarzyć, iż osoba która uzyskała zgodę na widzenie ze skazanym nie otrzyma ponownej zgody na widzenie. Oczywiście jest, że przesłanki takiej decyzji winny być uzasadnione.

Zgodnie z art. 104 Kkw korzystanie skazanego z przysługujących mu praw powinno następować w sposób nie naruszający praw innych osób oraz nie zakłócający ustalonego w zakładzie porządku. Jeśli zdarzenia takie występują w trakcie widzenia, oczywiście jest, że dyrektor jednostki penitencjarnej ma prawo podjęcia decyzji odmownej w zakresie wydania zgody na wpisanie osoby nie będącej członkiem rodziny lub inną osobą bliską. Należy zgodzić się z poglądem, że negatywna decyzja podjęta przez dyrektora w przedmiotowym zakresie powinna zawierać jasno określone uzasadnienie odmowy.

Stosowanie interpretacji przepisu art. 105 § 4 Kkw w taki sposób, że skazany ma prawo do widzeń bez zgody dyrektora jednostki penitencjarnej tylko z osobami najbliższymi, określonymi w przepisie art. 115 § 11 Kodeksu karnego jest interpretacją zawężającą i nieuprawnioną. Jest niezaprzeczalnym, że „członek rodziny”, którym posługuje się przepis art. 105 § 4 Kkw jest pojęciem szerszym, obejmującym większy krąg osób, niż pojęcie „osoby najbliższej”, o której mowa w art. 115 § 11 Kk. Zgodnie z tym przepisem osobami najbliższymi są:

1. Wszyscy krewni w linii prostej, a więc wstępnii (rodzice, dziadkowie, pradziadkowie itd.) oraz zstępnii (dzieci, wnuki, prawnuki itd.)
2. Jeśli chodzi o krewnych w linii bocznej to tylko rodzeństwo (również przyrodnie). Innych krewnych w linii bocznej (wujowie, stryjowie, bratankowie, siostrzeńcy), analizowany przepis nie zalicza do osób najbliższych.
3. Wszyscy powinowaci w linii prostej, a w linii bocznej jedynie rodzeństwo drugiego małżonka.
4. Osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz ich małżonkowie.
5. Osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że na podstawie przepisu art. 105 § 4 Kkw, skazany może korzystać z widzeń bez zgody dyrektora jednostki penitencjarnej nie tylko z ww. osobami najbliższymi, o których mowa w art. 115 § 11 Kk, ale także z dalszymi krewnymi w linii bocznej niż rodzeństwo oraz dalszymi powinowatymi w linii bocznej niż rodzeństwo małżonka, których w świetle art. 61 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego należy zaliczyć do członków rodziny skazanego.

W celu zapobieżenia występowaniu wskazanych naruszeń praw osób pozbawionych wolności w zakresie udzielania widzeń z członkami ich rodzin i innymi osobami bliskimi, przedstawione w niniejszym piśmie stanowisko zostanie przekazane dyrektorom okręgowym Służby Więziennej.

gen. Jacek Włodarski

Wyk. w 2 egz.

1 – adresat

☉ – aa.